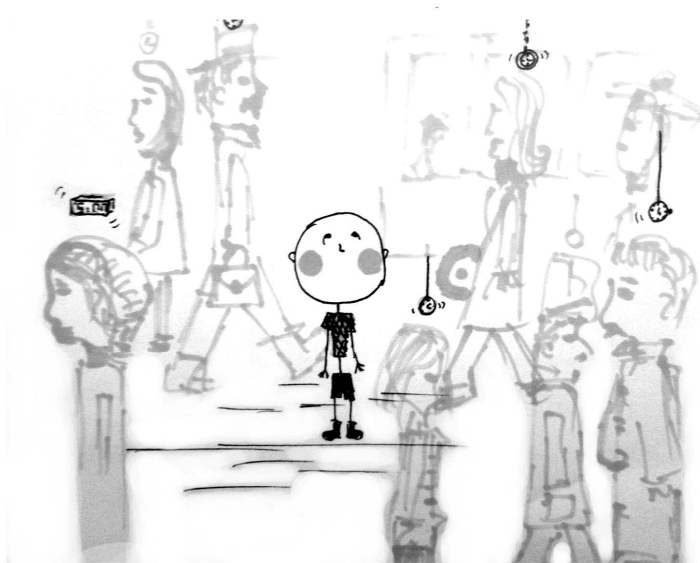

Kpoverello

2010. 12. 19. II. évfolyam 8. szám

**Gyermekek,
a gyermek Jézus**

Kpoverello 2010. 11. 21.

2

„Isten szentje megállott a jászol előtt, nagyokat sóhajtott, s közben a fájo részvét és túlárado öröm csatáztak szívében. A jászol fölött kezdetét vette az ünnepi mise, és a misézó pap szíve újszerú vigasztalással telt el.

Isten szentje szintén magára öltötte a szerpapi ruhadarabokat – tudniillik szerpap volt –, és csengő hangján megkezdte a szent Evangélium éneklését. Hangja, erős hangja, behízeltő hangja, tiszta csengésű hangja, érces hangja a legnagyobb boldogság élvezésére hívogatta az összes jelenlevőket. Utána prédikálni kezdett a körülálló népnek, és mézédés igéket mondott a szegény Király születéséről és Betlehem kicsiny városáról. Mikor Krisztust Jézusnak akarta mondani, a szeretet szertelen lángolásában többször betlehemi kisded néven említette, és a Betlehem szót bégető báránka módjára ejtette ki; közben száját egészen betöltötte nem is annyira a szó, mint inkább a túlárado érzélem édessége.” (Celanoi Tamás: *Szent Ferenc első életrajza* /Vita Prima/ XXX. fejezet. *A jászolról, melyet az Úr születésnapján állítottatott.*)

Kedves Testvérek!

Bizonyára túl vagytok már egy-két nagytakarításon, és két karácsonyi bevásárlás után fáradtan zuhantok a fotelbe. De van számotokra néhány sorunk, ami ürügy a megpihenésre, alkalom a megállásra. Szeretnénk a legkisebbekre gondolni és arra, aki értünk a legkisebbé lett. Jó adventi készülődést, boldog ünnepeket kívánunk Greccio szellemében.

Szeretettel,

a szerk.

Coffee Diary

Nativity Play

(Dedicated to Roth-Vízi Réka)

A child ruthlessly changes the course of a mother's life. It is a biological process through which they both undergo and never look back, there is no past, just future. A few thousand years ago a woman had underwent such a process, however the lives changed by this particular process were far more numerous than expected. Funny how an umbilical cord- based relationship can change the whole course of History. Yet, we celebrate this very umbilical cord at the end of the current month, respectively year.

Gál Dalma

Te, kis Jézus...

Valahogy úgy képzelem, hogy nem lehetél sokkal másabb, mint ezek a gyerekek. Illetve ezeket a gyerekeket nézve, valahogy Téged is hasonlóképpen tudlak elképzelni, mondjuk három- vagy két-, vagy közel egyévesen. Milyen jó, hogy felfedezhetem bennük milyenségedet, hogy bár nem látlak, de ők a közelemben lévén, megmutatnak valamit isteni arcodból! Téged, Titeket hordoznak. Ajándékok Tőletek.

Ahogy – szinte beleremegve a kíváncsiságtól – hallgatják a meséket vagy az igaz történeteket, úgy képzelem, Te is olyan lehetél: édesanyád ölében ringva tágra nyílt szemekkel figyelted, amit mesél az Atyádról. Ittad magadba a szavait. És sokat kérdeztél. És újra és újra elmeséltetted, hogy hogy is volt. Ahogy nevetnek, és szinte mindig nevetnek, megtelik a ház zsi bongással. Nem tud az ember mellettük komoly maradni, nem is azért, amin, hanem ahogy kacagnak. És ahogy illegnek-billegnek, táncolnak! Te is biztos sokat futkorásztál a kicsi műhelytől a házig, ugráltál fel és le a küszöbön. Úgy-e sokat énekeltél? És Te is úgy elhitted, amit a felnőttek mondtak? Milyen óriási bizalmuk van bennünk! Nekünk pedig felelősségünk, hogy mire tanítjuk őket. Elnézem, ahogy szeretnek: nem érdeklí őket, hogy hogy nézel ki, milyen a múltad, hogy ki vagy, mit tettél, legfeljebb megmondják, hogy butus vagy, és azt a dolgot nem szabad tenni. Te is csintalankodtál, úgy-e, miközben József alig tudta bázsalóságát leplezni a bajusza alatt, amikor komolyan móresre tanított?

Valamiben lehet, hogy mégis más lehetél a többi gyermeknél. Úgy tudom elképzelni, hogy az talán onnan, abból az anyaölből is eredhetett. Azzal a bensőséges szeretettel itatódtál át Te is, amitől édesanyád szíve ujjongott. A fogantatásod *Igenjének* paradicsomi méhéből hozottak talán nem kilenc hónapig éltek Benned elevenen. Ezért Te nem tudtál volna soha visszaütni a szomszéd fiára. Ezért ott a templomban, tizenkét évesen, nem tudott nem érdekelni, hogy miről is beszélgetnek, vitatkoznak a rabbik. Csak tapogatózok, olyan keveset vagyok képes felfogni kinyilatkoztatott titkodból. Nem is főleg érteni vágyom ezt, Te megszületendő... „*Ha nem leszek olyanok, mint a ...*”

*„Bár nem látom gyermekarcod szent vonásait,
Hiszem mégis rendületlen, hogy már Te vagy itt,
És mosolygón felfogod könnyemet, amit hozok
Ajándékuul jászolodnak trónusához én.”*

Sz.K.

Karácsonyi gondolatok

Karácsonyi verseket olvasgattam. Egy idő után furcsa érzésem támadt. Szinte egy pozitív kicsengésű verset sem találtam. Az is lehet, hogy rossz helyen keresgéltem, de tény, hogy egy kötetre való vers közül egyik sem árasztott felhőtlen örömet, önfeledt boldogságot. Mindegyik az élet nehézségeit és a világ rosszaságát siratta. Elgondolkoztam. Azon, hogy elismert, tehetséges költők, akik valóban szavakba tudják önteni érzelmeiket, nem az örömről írtak. Vajon miért? Miről is szól a karácsony? Az ajándékról? Vagy a pihenésről? Vagy miről?

A karácsony nem arról szól, hogy nincsenek gondjaink, és minden rózsaszínű. Nem kell azt hazudni, hogy minden tökéletes. Nem, nem ez a lényeg. Akkor mi is a lényeg...?

Nem, a karácsony nem az ajándékról szól. De páratlan örömet jelent szeretteink arcát látni, mikor kibontanak egy ajándékot, amelyről már régóta álmodtak. És a pihenésről sem szól a karácsony. Mégsem adnánk semmiért azt a pár napot, amelyet családukkal gondtalan, meghitt ünneplésben tölthetünk.

Talán a reményről szól ez az ünnep. Arról, hogy mindig van remény, és sosem fogy el. Szólhat az újakezdésről is, hogy nem vagyunk hibáink, múltunk rabjai, hanem mindig újakezdhetjük, ahogy Anselm Grün fogalmaz: „*Maga Isten kezdi velünk újra, amikor gyermekként közénk jön.*”

Sokszor halljuk, hogy a karácsony a szeretet ünnepe. S valahol ebben a közhelyé vált mondatban van az igazság. Isten szeret, bármilyen gyarlók és esendők vagyunk is. És mi is megpróbálunk szeretni a sok fájdalom közepette is. Mindnyájan tudjuk, hogy az élet nemcsak örömből és jósbágból áll. Tudjuk, hogy a világ kegyetlen, és az élet tele van szenvedéssel és csalódással. Ennek ellenére megpróbáljuk szeretni a körülöttünk levőket, megpróbálunk kicsit figyelmesebbek és kicsit türelmesebbek lenni hozzájuk, hisz ők azok, akik valóban értéket jelentenek számunkra. S talán az is lehet a karácsony lényege, hogy egy cseppet továbbadjunk abból a rengeteg szeretetből, amit kapunk onnan fentről.

Végül mégis találtam egy verset, pontosabban rám talált egy vers, amelyben minden benne van: a csalódás, a kiábrándultság, a világból való menekülés vágya, de benne van a várakozás, a hála, az öröm, a család, az ima és a szeretet is.

G.K.

Ady Endre: Karácsony

I.

Harang csendül,
Ének zendül,
Messze zsong a hálaének,
Az én kedves kis falumban
Karácsonykor
Magába száll minden lélek.

Minden ember
Szeretettel
Borul földre imádkozni,
Az én kedves kis falumba
A Messiás
Boldogságot szokott hozni.

A templomba
Hosszú sorba
Indulnak el ifjak, vének,
Az én kedves kis falumban
Hálát adnak
A magasság Istenének.

Mintha itt lenn
A nagy Isten
Szent kegyelme sugna, szállna,
Az én kedves, kis falumban
Minden szívben
Csak szeretet lakik máma.

II.

Bántja lelkem a nagy város
Durva zaja,
De jó volna ünnepelni
Odahaza.

De jó volna tiszta szívből
- Úgy mint régen -
Fohászkodni,
De jó volna megnyugodni.

De jó volna mindent, mindent
Elfeledni,
De jó volna játszadozó
Gyermek lenni.
Igaz hittel, gyermek szívvel
A világgal
Kibékülni,
Szeretben üdvözülni.

III.

Ha ez a szép rege
Igaz hitté válna,
Óh, de nagy boldogság
Szállna a világra.
És a gyarló ember
Ember lenne újra,
Talizmánja lenne
A szomoru útra.
Golgota nem volna
Ez a földi élet,
Egy erő hatná át
A nagy mindenséget,
Nem volna más vallás,
Nem volna csak ennyi:
Imádni az Istent
És egymást szeretni...
Karácsonyi rege
Ha valóra válna,
Igazi boldogság
Szállna a világra...

Advent a papi szemináriumban

A gyulafehérvári papi szemináriumban hagyomány volt az ún. rorátékolbász: a teológiai tanárok kolbászokat rejtettek el lakásukban, az első éves kispapok pedig advent első hétfőjén, a hajnali roraté mise után csoportokban meglátogatták őket, és megkeresték a kolbászokat, amelyeket aztán maguk süthettek meg és fogyaszthattak el.

Egy másik hagyomány Gyulafehérváron, hogy egy kispapokból összeállt kórus advent első vasárnapjának előestéjén „megéneklí” a várbeli katolikus közösség tagjait: a szemináriumból indulva házról házra mennek a tanárokhoz, előljárókhöz, személyzethez, a Majláth líceumba, legvégül az érseki palotába, mindenhol eléneklí a *Rorate* antifónát, és néhány meghitt percet töltenek a házigazda vendégszeretetében.

Az advent témája természetesen a pontkában is előkerül. Ezen kívül idén adventtől az erdélyi Mária Rádió rendszeresen közvetít a gyulafehérvári szemináriumból is, teológiai tanárok és kispapok közreműködésével.

Szombatonként este ünnepélyes közösségi gyertyagyújtás van a teológia kápolnájában, vasárnap este pedig fakultatív, könnyedebb (ifjúsági zenével kísért) gyertyagyújtás az udvarban szabad ég alatt elhelyezett koszorúnál. A negyedik gyertyát azonban már nem a szemináriumban fogjuk meggyújtani, mert addigra mindenki otthon lesz a karácsonyi vakáción...

Attila

A gyermek...

A gyermek, aki akarata ellenére elveszíti szüleit, és bekerül egy otthonba... Mit gondoltok, milyen neki az ünnep, legyen az húsvét, Mikulás vagy karácsony???

Emlékszem... amikor kicsi voltam, és nagy gyermekotthonban éltem kb. 250-500 gyerekkel együtt, akkor igenis volt ünnep!!! Minden ünnepet együtt töltöttem társaimmal. A felnőttek (a nevelők, az igazgató és más szociális területen dolgozó szakemberek) mindent megtettek azért, hogy ünnepet varázsoljanak minden gyermek szívébe.

Az ünnepek attól voltak számunkra is élmény szinten elérhető, mert ünnepekkor sokkal finomabb ételeket tudtunk megkóstolni, minden ünnep egy ajándék volt nekünk – úgy csokoládé- vagy cukorkaszinten, mint a lélek-élmény szintjén is.

Húsvétkor piros és csokoládétojásokat kaptunk, bárányt ettünk, és ami a legizgalmasabb volt, a fiúk minden lányt kora reggel locsoltak

meg, különböző illatszerekkel, és ami nem maradhatott el a locsolás rituáléjából, az az volt, hogy a lányokat hidegzuhany alá tették.

Mikuláskor és **karácsonykor** az ünnepi vacsora alatt kaptuk meg az angyaltól a karácsonyi csomagot, ami nagyon nagy volt és jó, mert tele volt csokoládéval, különböző cukrokkal, és még sorolhatnám. Az ünnepi vacsora alatt az angyalka karácsonyfát tett minden szobába, amely tele volt mindenféle finom cukorral. Vacsora után, amikor felmentünk a szobánkba, láttuk azt a csodálatos nagy és szép karácsonyfát. Nagyon örültünk neki, és annyira tudtunk örülni a fának, hogy a házszentelés előtt megettük a fáról mind a cukrot ☺.

Nyolc-kilenc éve, hogy kisebb, családtípusú otthonokká alakították át a nagy gyermekotthont. Azóta nem érzem egy ünnepnek sem a létét, talán már a fontosságát sem, vagy már nem olyan értékű, megváltoztak az ünnepekhez kapcsolódó értékeim...

Ma már nincs karácsonyfa az asztalon, ha igen, akkor az nem igazi, nincs ünnepi vacsora, és nincs szívből érkező ajándékozás, amit igenis nagyon fontosnak tartanék.

Azt tapasztalom, hogy otthonról mindenki elmegy máshova ünnepelni, elmegyünk barátokhoz, családi baráthoz, már családot alapító testvérhez stb. Ebből kiesnek mindazok, akiknek ez a lehetőség nem adatik meg.

Viszont a kisgyerekeknél másként működik minden. Az I-IV. osztályos gyerekeknél és óvodás gyerekeknél a nevelők a mai napig megpróbálják kicsi kis szívükbe az ünnepek szépségét és örömet megteremteni.

Báránka emlékei

Gyermekek háza

Örülnek jöttömnek, örülnek jöttödnek, sőt az ők jöttüknek is. Hálásak egy csöpp szeretetért. És válaszukban ott a szeretet. Amikor velük voltam, minden alkalommal újra és újra eszembe jutott, hogy élek. Vagyis hogy az életem élettel teli, éppen azért, mert nem vagyok egyedül a nagyvilágban.

Gyermekek. Pontosan megérezik, ha nem vagyok teljesen őszinte a viszonyulásaimban. Vajon hitelesen élem a krisztusi örömhírt? Vajon azokban a napokban, amikor köztük voltam, közém vittem Isten szeretetét, vagy csak a magam gyengeségeit láttattam meg velük?

Karácsonykor sok ajándékot kapnak adományként. Egy családi karácsony mégis az ajándékok között legtöbbjüknek. Vajon mikor

hitettük el magunkkal, hogy nem tehetünk értük sokat? Hiszem, hogy Istennek gondja van rájuk is, de azt is hiszem, hogy Krisztus számít ránk.

csengi

Ima a Megszületett Megváltóhoz

Jézusunk, Te eljöttél, hogy köztünk élj.
Nemcsak látogatóba jöttél, és nemcsak másokhoz,
hanem hozzánk is, a mi szívünkbe is.

Szállást keres a Szent Család, és nincsen, aki helyet ad,
nincsen, aki befogadja Őt, ki égnek s földnek Ura...

Tudom, hogy Te nemcsak karácsonykor kopogtatsz szívem ajtaján.
De reggeli szomorúságom juttatja eszembe,
hogy a tegnap is elfelejtettem kitérni előtted szívem-lelkem.
Segíts meg, hogy be tudjam fogadni a megváltás örömhírét!
Ragyogd be szívem sötétségét, szüless meg bennem is...

Jöjjön el a Te országod közénk!

cs.

Egy MÁS világ

– **autizmussal élő gyerekek** –

A filozófusok hosszú értekezéseket írtak arról, hogy a körülöttünk létező világ észlelése szubjektív: mindannyian másként érzékeljük és értelmezzük a jelenségeket, a megtörténő eseményeket. Saját tapasztalatból tudjuk, hogy az általam megélt valóság eltérő a te valóságodtól, és én csak akkor léphetek be a te világodba, ha megosztod velem meglátásaidat, gondolataidat, érzéseidet. Azt is tudjuk, hogy a megosztás által csak rövid betekintést nyer az én a te világába, de valószínűleg soha nem fogja fel teljesen, nem érti és érzi annak igazi realitását.

Valahogy így van ez az autizmussal élők iránti viszonyulásainkban is: figyeljük őket; próbáljuk kideríteni, hogy mi okozza másságukat; tanulmányozzuk, hogy hogyan reagálnak különböző helyzetekben. Nagy hangsúlyt fektetünk készségeik fejlesztésére, amelyek segítségével szerintünk beilleszkedhetnek az általunk elképzelt és megalkotott világba. Velük dolgozva, illetve autista személyek írásait olvasva eltűnődtem: biztos, hogy nekünk van, illetve csak nekünk lehet igazunk? Úgy tűnik, hogy ők egyszerűen másként észlelik a világot, mi pedig,

mert többségben vagyunk, elvárjuk, hogy úgy lássanak, érezzenek, gondolkodjanak és cselekedjenek, mint mi...

Valójában az ő valóságlátásuk nagyon sokféle lehet, amint azt az autisztikus spektrum* széles skáláján elhelyezkedő különböző esetek változatossága mutatja. Az *atípusos autista* magatartása kevésbé súlyos autisztikus vonásokat tükröz: talán nonkonformistának, kevésbé alkalmazkodónak éljük meg; esetleg érzelmeit nem képes úgy megélni és kifejezni, ahogy az szociálisan megszokott és elvárt. Az autizmussal élők egyes részképességei különösen fejlettek lehetnek. Ez a jellegzetesség bámulatba ejtő méreteket ölt az *idiot savant* csoportba soroltak esetében: egyesek mindenféle segédeszköz nélkül többjegyű számokkal másodpercek alatt számtani műveleteket végeznek, mások kiváló grafikai képességeket mondhatnak magukénak, illetve kiváló memorizáló tevékenységekre képesek (pl. szóról szóra megjegyeznek egy éppen elolvasott vagy meghallgatott szöveget). Ezek az esetek azonban ritkák. A jellegzetes tünetek, amelyek által a pervazív fejlődési zavarok azonosíthatóak, három csoportba sorolhatók:

- kommunikációs képességek fejletlensége (verbális és nonverbális téren egyaránt);
- szociális interakciókra való képtelenség vagy csökkent képesség (a metakommunikatív eszközök – pl. szemkontaktus – észlelésének és alkalmazásának problémája; érzelmek megélésének és kifejezésének akadályozottsága);
- repetitív jellegű cselekvések (mindig újra ismétlődő tevékenységek), sztereotip mozgásos tünetek (lábujjhegyen járás, röpködő kézmozdulatok), a szenzoros viselkedés területén jelentkező furcsaságok (idegenek megszagolása).

Autizmussal élő gyerekekkel dolgozva azonban azt tapasztaltam, hogy ők is kifejezésre juttatják érzéseiket, csak mindannyian más módon teszik ezt, mint ahogy mi megszoktuk – általában aktív cselekvéssel (gyors összevissza járkálás, visítás, nevető hangok, ugrálás, rendezetlen kéz- és lábmozdulatok), illetve szavak ismétlésében (Mit csináltál? Mit csináltál?; B. mérges. B. mérges.) Türelemmel és elfogadással közeledve feléjük, különleges érzelmi nyelvezetüket lefordíthatjuk, a magunk számára érthetővé tehetjük. Őket figyelve viszont elgondolkodtatott az, hogy főként negatív érzéseiket élik meg ilyen hevesen, és juttatják

* Egy másik, a szakirodalomban használt elnevezés a „pervazív fejlődési zavarok” (pervazív = az egész személyiség fejlődésére kiható zavar). Mindkét kifejezés tulajdonképpen gyűjtőnév, a nagyfokú eltéréseket mutató egyedi esetek egységesítése érdekében keletkeztek.

kifejezésre. (Talán ha önmagunkba nézünk, beláthatjuk, hogy mi is többször adunk hangot negatív indulatainknak, mint a pozitívoknak – vagy legalábbis nagyobb jelentőséget tulajdonítunk az előbbieknek.)

A folytonosan megismételt, automatikus cselekvések biztonságot jelentenek számukra az őket körülvevő érthetetlen világban: egyesek puzzle-t raknak órákon keresztül, mások újra és újra beszapanozzák és megmossák kezüket, vagy görcsösen számolják a járda köveit, a fákat. Magam előtt látom a fiút, aki számára fontos, hogy minden mértani pontossággal álljon az asztalon, a polcon, illetve a tárgyak a megszokott helyükön legyenek, különben nem képes másra figyelni. Feldereng mellette a lány arca, aki nagy alapossággal elmosogat, és utána végtelen türelemmel és gondossággal a legapróbb vízcseppet is letörli az edényről, majd a kezéről.

Számomra a legnehezebben elviselhető és ugyanakkor elgondolkodtató jellegzetességük az emberi kapcsolatokra való képesség csökkent mértéke, illetve hiánya. Előttük teljesen kiismerhetetlen és érthetetlen a mi világunk, még a kevésbé súlyos zavarban szenvedők sem észlelik, nem értik az általunk egyértelműnek vélt és sokszor nem tudatosan alkalmazott metakommunikációs eszközöket, az átvitt értelmű közléseket.

Egy olyan osztályban gyakorlatoztam, ahol négy, az autisztikus spektrum különböző fokán elhelyezkedő gyerek tanult. Itt valóban alkalmam volt az atípusos autizmust, a különböző egyéb problémákkal (hallássérülés, mozgáskoordináció zavara, csökkent értelmi képességek) együtt járó fejlődési zavarokat, valamint a nagyon súlyos autizmus esetét megfigyelni. A napi tevékenységek megszervezésében és lebonyolításában nyújtott segítség közben nagyon elgondolkodtatott az órarendben álló „vallásos nevelés” címszó. Eltöprengtem azon, hogyan lehet számukra Istent elérhetővé tenni? Képesek arra, hogy kapcsolatot teremtsenek Vele? Aztán rájöttem: mi törekedhetünk erre, erőfeszítéseket tehetünk, de az Úr az, aki mindenféle akadályon áthatolva megérintheti őket. Talán a kislány, akivel minden alkalommal újra és újra megtapogattuk a fenyőfa törzsét, megszagoltuk és összetapasztottuk a szuroktól ragadó ujjainkat; vagy a fiú, aki önfeledten dobolta kedvenc dalainak ritmusát, illetve diktálta a taktust a gitározó tanárnak – talán ők megtapasztaltak valamit a Titokból, amely még számunkra is felfoghatatlan.

Az is lehet, hogy az ő teljesen MÁS világuk közelebb áll ehhez a Végtelen Valósághoz...

Szavak, melyekre a gyermekek vágnak

Feladatunk, hogy gyermekeinknek gyökereket és szárnyakat adjunk szavaink által. A szavak adnak életet, de ők is sebeznek meg. Ezért fontos, hogy mit is mondunk. A továbbiakban tíz szót szeretnék kiemelni, amelyekre gyermekeink vágyakoznak:

1. „*Szeretlek.*” – Annyira természetes, hogy legtöbbször elsiklunk felette. Talán a pici gyermeknek még elmondjuk, de amint felnőtt, szégyelljük, pedig nagyon vágnak rá. Megalázzónak érezzük, hogy kimondjuk, félünk, hogy nevetségessé, sebezhetővé válunk általuk. Pedig ez a szó éltet, hiánya sebeket okoz.

2. *Az empátia szavai* – Nem elég hallgatni a gyermeket, meg kell hallani, amit mond érzelmeiről, a vele történekről. Nem számít az, hogy igazat adunk neki vagy sem, hanem hogy meg akarjuk érteni. Hogy reflektálunk arra, amit érez, amit megél, hogy rá figyelünk. Időhiányra hivatkozva sokszor próbálunk arra összpontosítani, ami a gyerek problémája, és azt megoldani. Ez tévedés: a gyermek nem azt akarja, hogy megoldjuk helyette a problémát, hanem hogy megértsük, meghallgassuk, rá figyeljünk. Amikor ezt az odafigyelést megtapasztalja, érzi, hogy fontos a szüleinek, hogy tartozik valahova.

3. *Az útbaigazítás szavai* – Nem szeretjük mondani, nem szeretünk felelősséget vállalni. Pedig el kell neki mondani, hogy mi az, ami jó, hogy a tettnek következményei vannak, és hogy a következmény az ő felelőssége. Korunk információövezetében a gyermeknek nincs elég információja az életről. Nem kell félni a neveléstől, mert a nevelés biztonságérzetet ad, korlátokat, fogódzókat ad, s a gyermekeknek szükségük van erre a biztonságra. Ha nem tudják, mi minnek a következménye, ha nekik kell ezt kitalálni, káoszban élnek. Egyaránt fontos mindkét szülő határozottsága, nevelése, de a legfontosabb a kettő közti összhang.

4. „*Bocsáss meg!*” és „*Megbocsátok.*” – Gyermekeinket meg kell tanítani arra, hogyan kezeljék a bűnt, a megbocsátást. Hogy a bűn nem tabu, nem szabad átsiklani felette. Nem szabad azzal büntetni, hogy nem szólunk a gyerekhez, ha vétett, sem azzal, hogy kibeszéljük, kipellengérezzük, ki mit hibázott, mert ez megalázó számára. Fontos a következetes hozzáállás a bűnhöz, a szabályok nyilvánvalósága, olyan szabályoké, amelyek egyformán vonatkoznak felnőttre és gyermekre egyaránt. Ahol ember van, ott bűn is van, és ott sebeket adunk és kapunk. Ezekkel a sebekkel kell megtanulnunk mit kezdeni. Bocsánatot kérni, megbeszélni, hogy mit okozott a szavam, a tettem a másíknak. A

bocsánatkérésnek csak akkor van értelme, ha feloldozás követi, anélkül csak értelmetlen vezeklést idézünk elő a gyermekben.

5. *A megnyugvás és vigasztalás szavai* – Ebben a kaotikus világban rengeteg fájdalom éri a gyereket. Sok kegyetlenség, amit a gyermekek egymásnak megengednek, a felnőttek agressziójának levezetése, amellyel nem tudnak mit kezdeni, ezért egymáson élnek ki. Fontos ott lenni mellettük, együtt „ülni” velük, amikor sírnak, szenvednek. Jelen lenni, hogy érezhesse a gyermek, hogy megnyugvást és vigasztalást találhat szüleinél.

6. *A biztatás szavai* – A biztatás a legerősebb motiváció. Miképp az elmarasztalás, a biztatás is önbeteljesítő jóslatként hat. A biztatás azt jelenti: megfesztem előtte a reményt, hogy legyen célja, mutatom az irányt, hiszek a sikereiben, benne, a jövőjében. Ha kezdettől biztatom, remélhetek benne, hogy a nagy kihívásokban is a szülőkhöz fordul majd. Meg kell tanítani a gyerekeket arra is, hogy Jézusra lehet támaszkodni, hogy van támaszuk akkor is, amikor a szülők nincsenek ott. Így tanulnak meg hinni és hitben járni.

7. *Az értékelés szavai* – Ki építse, értékelje a gyermekeket, ha nem a szüleik? Mindig fegyelmezni szeretnénk a gyermeket, holott sokszor elég lenne csak az önértékelésüket csiszolni. Isten nem szégyellte azt mondani: „*Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik*” (Mt 17,5b). Mi miért szégyellnénk kifejezni, hogy kedvünk telik szeretett gyermekeinkben?

8. *A megosztom magam veled szavai* – A gyermekeknek sokszor úgy állítjuk be magunkat, hogy mi mindenben tökéletesek voltunk, vagyunk és leszünk. Mivel nem kapnak valóságos képet, szüntelenül görcsölnek, szoronganak, mert egy tökéletes szülőt akarnak utolérni. Felfedve azt, hogy mi magunk sem vagyunk tökéletesek, közöljük velük, hogy nem betegek, csak emberek; rájöhetnek, hogy mi is emberek vagyunk, és túléltük gyengeségeinket, így számukra is van remény.

9. *A nevetés hangjai* – Merni kell nevetni saját kisebb-nagyobb kudarcaikon, nem halál komolyan venni az életet. Ha a család tagjai tudnak együtt nevetni, felszabadultabb légkör uralkodik, és a család olyan hely lesz, ahol jó és élmény lesz élni.

10. *A hit szavai* – Az otthonnak kell lennie annak a helynek, ahol a gyermekek megérthetik Isten szavát és munkáját, ahol a szabályok és mércék meggyőződésből fakadnak, ha a szülők hite meggyőződésre épül, és nem tradíciókra és hagyományokra. A hitet nem lehet vasárnap tanítani, csak a hétköznapi nehézségek közepette. Nem a szónoklat által adjuk át a gyermekeinknek, hanem azáltal, hogy látják: Istenhez fordulunk a nehézségek idején, Istenben bízunk, és tőle nyerünk erőt. A

kereszténység nem előadás, hanem életmód, nem az, amit teszünk, hanem akik vagyunk. Ha a gyermekek látják, hogy kezünk Jézus tenyerén van, ők is oda merik tenni saját kezeiket. Olyan ajándék ez számukra, amely halálunk után is maradandó lehet életükben.

Senki nem képes csak ezeket a szavakat adni gyermekeinek, de Isten megáldja az igyekezetünket, hozzáteszi mindazt, ami hiányzik belőlünk, és gyógyítja a gyengeségeink által ejtett sebeket. Ez nem egyenlő a felelőtlenséggel, hiszen ebben az esetben jelen van a szeretetből fakadó igyekezet, a törekvés, amelyen Isten áldása nyugszik.

Mindezek a szavak nagyon egyszerűek, szinte bárki fel tudná őket sorolni saját tapasztalataiból. Pont ebben rejlik a buktatójuk is: annyira hétköznapiak, hogy nem szentelünk elég figyelmet nekik. Törekedjünk arra, hogy képességeink szerint tápláljuk velük gyermekeink lelkét.

FORRÁS: Tapolyai Emőke: *Szavak, amelyekre gyermeked éhezik, és az odafigyelés művészete*. Előadás hanganyag. <http://www.szabadon.com/docete.html>.

Nagy Lilla

A Montessori-pedagógia

A Montessori-pedagógia egyike a XIX-XX. században megjelent reformpedagógiai irányzatoknak, amik másfajta tanulást-tanítást szorgalmaztak. A Montessori-módszerek *Maria Montessori* (1870–1952) olasz orvosnő nevéhez fűződnek.

Szerinte minden gyermek eredendően kíváncsi, benne van a világ megismerésének igénye és nagy cselekvési vágy, ezek kibontakozását csak elő kell segíteni. Ebből következik a *gyermeki személyiség tisztelete, fejlődési tempójának figyelembe vétele*.

Montessori módszere a tanításközpontúság helyett *az önálló tanulásra épít*, lényege, hogy nem tanít, hanem a gyermekeket olyan környezetbe helyezi, *olyan játékeszközökkel veszi körül, amelyeket kézbe véve és használva saját tapasztalataik alapján fedeznek fel dolgokat*, fejlesztik képességeiket, jutnak új ismeretekhez. Bármikor és bármeddig játszhatnak akármelyik játékeszkőzzel. Ez a fajta önálló és szabad munka jelenti a legjobb motivációt, teszi lehetővé az élményt, a tanulás örömét. Nagyon fontos tehát *a gyermek szabadsága*, de ez nem fejtelenséget, céltalanságot jelent, hanem módszeresen megtervezett, tevékenység közbeni szabadságot.

Azaz nem magukra hagyják a gyerekeket, hanem *megfelelő környezettel*, szeretettel, változatos tevékenységi lehetőségekkel veszik körül. A szabadság és a környezet kölcsönösen feltételezik egymást, a szabadságnak csak addig van értelme, ameddig saját életkorának,

fejlettségi szintjének megfelelő eszközökkel tevékenykedhet. Ez a környezet a gyermek igényeihez kell alkalmazkodjon (egyszerű, könnyű, használójuk testméretéhez alkalmazkodó bútorok és egyéb használati tárgyak; elérhető, hozzáférhető eszközök), s az életkori sajátosságok figyelembe vételével kell megtervezni. Minden életkorra jellemző ugyanis egy-egy terület, amely fokozottan intenzív érdeklődésben nyilvánul meg, a gyermekek a tudást különösebb erőfeszítés nélkül szívják magukba, ha a megfelelő cselekvést a fejlődésüknek megfelelő időben biztosítjuk. Tehát lehetőleg olyankor kell egy-egy témával foglalkozni, amikor ez foglalkoztatja a gyermeket, mert akkor valóban kíváncsi lesz, s megtanulja, ami érdekli.

A módszer kulcsát tehát a *Montessori-eszközök* jelentik, amelyek a különböző képességekhez rendelt célzott tevékenységeket képviselik, tehát nemcsak egy tárgyról van szó, hanem az avval elvégezhető feladatról is (s tulajdonképpen épp ezen az utóbbin van a lényeg). Az eszközökkel foglalatalkodva a gyermekek a saját tapasztalatuk alapján, s nem közvetítetten ismerik meg az anyagi világ tulajdonságait, s ezzel egy időben fejlesztik különböző képességeiket. Az eszközök mindig valamilyen problémahelyzetet hoznak létre, melynek megoldása eleinte sokszori próbálgatással, majd később tudatosan történik, biztosítva az önálló felfedezés örömét. Ugyanakkor az eszközök mindig tartalmazzák a feladatmegoldás helyességének ellenőrzését (pl. írja valamelyik oldalán – jól elrejtve – a megoldást is), ezáltal a gyermek maga javítja hibáját is. Az eszközök célja tehát, hogy minden gyermek közvetlen kapcsolatba kerüljön a természettel – saját tapasztalatai alapján szerezze meg az igazi tudást, váljék kreatívvá, mert csak így érheti el saját fejlődési lehetőségeinek felső határát.

Az a gyermek ugyanis, aki érzi, hogy szeretik, és tiszteletben tartják személyiségét, biztosítja szabadságát, boldogabb és bátrabb tud lenni, mer bízni önmagában, hisz megkapja az önálló döntési jogot önmaga megvalósításához, miközben még sincs magára hagyva, ha szükségét érzi, feltétel nélkül támaszkodhat a pedagógus segítő irányítására.

Ebben a felfogásban a pedagógus szerepe nem a lecke elmondása, „leadása”, hanem az, hogy lehetővé tegye (megfelelő környezettel és eszközökkel), figyelemmel kísérrje és ellenőrizze ezt az önálló tanulást, s szükség esetén személyre szabott segítséget nyújtson. Szerepe szervező, moderáló (nem ő a főszereplője a tanulási folyamatnak!). Ezt fogalmazza meg a Montessori mottója is: “Help me to help myself.” („Segíts nekem, hogy magam tudjam csinálni!”)

Ez a módszer csak megfelelőképpen alkalmazva tud működni, s ehhez színvonalas és jó minőségű eszközök kellenek, illetve kis létszámú

(általában 5-10) fős csoportok, hiszen csak így tudja a pedagógus egyenként figyelemmel kísérni a gyerekek tevékenységét. Ez iskoláinkban elég nehezen megvalósítható, mindez nem jelenti azonban, hogy teljesen le kellene mondanunk erről a felfogásról, hiszen a gyermekek szabadságának tiszteletben tartása és az egyéni fejlődési ütem biztosítása nagyon fontos kellene legyen tulajdonképpen bármiféle tanulási folyamatban. S azt sem szabad elfelejtenünk, hogy valóban legjobban úgy tudnak megjegyezni dolgokat a gyerekek (akárcsak mi), ha maguk tapasztalják meg azokat. Így például sokkal jobb, ha olyan feladatokat hoz a tanár, ahol például a gyerekek kell találtassanak, sorba rakjanak, megfigyeljenek stb. dolgokat, (amiket persze meg lehet utána közösen beszélni), mint ha csak elmondja a tudnivalókat. Mindehhez jók például a Montessori-jellegű eszközök, a fokozatos nehézségű feladatlapok, amiket ki-ki saját ütemében old meg, na meg a sok egyéni munka és mindenki szóhoz juttatása. Így lehetővé válhat a differenciálás és *a munkán, a gyermeki aktivitáson keresztül történő tanulás.*

Kántor Emese

25 nap*

– compostellai élmények –

*Folytatjuk Reiczigel Zsófia beszámolóját tavaly júliusi compostellai zárandoklatáról.

A burgosi albergue-ből kalandosan, de korán reggel kijutottunk, és elindultunk a híres Mezetára. Korán reggel könnyű gyalogolni. Hűvös van, nem tűz a nap, kipihent az ember. Ezen a szakaszon 10 kilométerenként vannak városkák, az első két tíz kilométer egyáltalán nem volt megerőltető. Az egyik városkában egy társasággal leültünk reggelizni, velük is afféle majdnem-ismerősök voltunk, útközben beszélgettünk az egyik lánnyal, aki német és majdnem vegetáriánus, ha húst eszik, akkor csak úgy, hogy élő állatot vesz, és teljesen maga dolgozza föl. A barátja spanyol, és összeverődött egy kis társaság, akikkel minden nap együtt gyalogoltak, és vacsorát főztek (kivéve előző nap Burgosban, ahol nem volt konyha az albergue-ben, és így kénytelenek voltak vendéglőben valami vacakot enni). Minden nap hajnalban indulnak, és körülbelül 30 km-t mennek. – És gyorsabban mennek, mint én, úgyhogy reggeli után hamarosan el is váltunk.

A harmadik településre érve már meleg volt és napsütés, de még mindig nem éreztem magam igazán fáradtnak. Ahogy megérkeztem a poros kisvárosba, két dolog járt a fejemben. Az egyik, hogy nem kéne itt maradni, mert nem tetszik ez a hely. A másik, hogy jó lenne kipróbálni, hogy tudok-e egy nap 50 kilométert menni. Ezek a gondolatok szép

lassan fészkeltek bele magukat a fejembe, nem volt bennem nagy elhatározás, hogy megteszem ezt a távolságot, hanem csak valami bizonytalan vágy, hogy jó lenne. Ez a legveszélyesebb nálam. Ha valamit eldöntök, azt vagy megteszem, vagy nem, de ha így, komoly elhatározás nélkül tervezetek, akkor egészen biztos, hogy utolsó erőmig ragaszkodni fogok a dologhoz.

Leültem sziesztázni a templom árnyékába – más árnyék nem is nagyon volt a faluban, ez viszont tele volt galambkakával, de muszáj volt kicsit elbújni a napsütés elől. Egyszer csak azt hallom, hogy „...egy gótikus templom árnyékában...” – És megjelent hatalmas hátizsákokkal, a Mezeta közepén három magyar srác, Máté, Laci és Levente. Letelepdedtek a templom mellett ők is, elbeszélgettünk, aztán a következő tizenöt kilométert együtt ballagtuk végig.

Bátrabbak, mint én, mert sátorral járták az utat, csak háromnaponta aludtak albergue-ben, négynaponta ettek zárandokmenüt, és a hátizsájuk rettenetes nehéz volt. (Ott víz sincs olyan sok helyen a szabadban, úgyhogy esténként az utolsó faluból magukkal vittek fejenként vagy hat liter vizet a vacsorához, mosakodáshoz.)

Volt még néhány hozzájuk hasonló srác az úton. Egy magyarral, Alexszel később találkoztam, aztán ott voltak az „indiánok”, egy olasszal meg pár nappal korábban futottunk össze. Az olasszal ezek a fiúk is találkoztak, és el is beszélgettek. Ami nem volt éppen különös, mert az olasz, jóllehet semmilyen más nyelven nem beszélt, olaszul viszont folyamatosan és mindenkire. Egyébként nem mindennapi figura volt, mindig a szabadban aludt, sátra sem volt, és jól kinevette a fiúkat, amikor mesélték neki, hogy háromnaponta albergue-ben alszanak a fürdés-mosás miatt. Csak annyit kérdezett nevetve, hogy „és ti hülyék vagytok, ezért fizettek?!”, majd elmondta nekik, hogy ő minden nap betér egy albergue-be, lezuhanyzik, majd vidáman távozik. – Amikor Pamplonát elhagytuk, pár napra rá kezdődött a bikafuttatás, ő akkor visszabuszozott, mert erről nem maradhat le. Ha gyümölcsfát talált az úton, odaállt mellé, vagy éppen felmászott rá, és senkit nem engedett gyümölcsöt szedni, ő viszont folyamatosan szedte, és mosolyogva kínálgatta a zárandokoknak. (De olyan kedvesen, hogy az embernek szinte az az érzése támadt, hogy az a fa a srácé.) Ja, és ő nem is Santiagóba tartott, hanem Fatimébe „una donna”-hoz – ahogy lengyel barátainknak elmesélte...

Mikor estefelé a fiúk találtak egy jó sátorhelyet egy dombtetőn, elváltunk, nekem még néhány kilométer hátra volt az ötvenhez – és a következő szálláshoz. Akkor már nagyon fáradt voltam. 47 kilométer után elkezdett vérezni az orrom, hogy ez a gyaloglástól, a nagy melegtől, a szélről vagy a szárazságtól volt-e, nem tudom, de akkor már tudtam,

hogy nem kéne tovább erőltetni a dolgot. Meg féltem, hogy besötétedik, és jönnek a kutyák, bezárnak az albergue-k, vagy éppen eltévedek.

Végül napnyugta után, de még világosan érkeztem meg a következő szállásra, egy gyönyörű épülethez, amely régen templom volt, aztán átalakították egyszerű zárandokszállássá. Nyolc férőhelyes, kicsi albergue volt, és még éppen egy szabad hely volt!... Bár tipikusan olyan hely, ahonnan nem zavarják el azt sem, aki később érkezik, biztosan megengedték volna, hogy a földön aludjak. Azért ez mégis olyan jólesett, hogy még egy szabad hely is volt, éppen nekem. Villany nem volt, de voltak gyertyák, és volt vacsora, csak előbb gyorsan fürdeni kellett, mert mondták, hogy hátul a mosdóban sincsen villany, siessek, amíg valamennyire világos van. (Ez volt az egyike annak a három estének, amikor nem mostam ki a ruhámat.) Rengeteg szűnyog volt, de úgyszemint üldögéltem volna kint sokat, inkább hamar lefeküdtem (és alig bírtam elaludni, úgy fájt mindenem). De azért nagyon szép nap volt.

– *folytatjuk* –

Reiczigel Zsófia

„Ki vagy te, édes Istenem? S ki vagyok én?”

Ki vagy te számomra, Istenem? Milyennek látlak, gondollak, érzek? S hogyan lettél ilyené számomra? Hányszor megesik velünk, hogy különbség van aközött, amit tanultunk és tudunk Istenről, és amit érzünk lelkünk mélyén, ha merünk őszinték lenni önmagunkkal. Honnan e különbség?

A gyermek az istenképét a szülőtől kapja: amilyennek látta apját vagy anyját, olyannak fogja látni az Istent is. Istennek néhány tulajdonságát szeretném felsorolni, és megnézni, hogyan alakul ez a szülői attitűd függvényében:

Isten szerető, gondoskodó, önmagát adó Isten. De tud-e a szülő feltétel nélkül adni, nemcsak anyagi javakat, hanem idejét, ráfigyelését, szeretetét? Nem azért, mert várja gyermeke szemében a hálát, hanem mert ilyen, mert feltétel nélkül szeret. Ha igen, a gyermek megtanulja, hogy Isten szerető Isten.

Isten empatikus, érti és tudja érzelmeinket. Jézus is átélte élete folyamán a szégyent, elutasítást, fáradságot, megtapasztalta, mit jelent, amikor mindenki elvárással van felé. Ezeket az érzelmeket a gyermekek is átélnek nap mint nap. Jézus felvállalta ezeket, hogy ezáltal közelebb kerüljön hozzánk, hogy bízni tudjunk benne, s hogy világossá váljon előttünk, mindezek az érzelmeik természetesen, emberiek, nincs semmi baj azokkal, akik ezt érzik, hiszen Isten maga is átélte ezeket. Mégis sok

szülő ideális képet fest magáról a gyermekeinek. Úgy állítja be magát, mint akinek az érzelmi világa terén semmiféle küzdelme sincsen. Ebből a gyermek azt tanulja meg, hogy senki más nem tudja őt megérteni, mert senki másnak nincsenek ilyen szenvedései, kísértései. És ebben a senki másban benne van az Isten is. Ha a szüleim tökéletesek, és ezért nem tudnak megérteni, mennyivel inkább tökéletes az Isten. Hogyan is érthetne akkor meg engem, a problémáimmal együtt? És ha csak bennem van a hiba, akkor méltán haragudhatok Istenre, amiért ilyen selejtnak teremtett.

Isten szeretete kegyelemmel teljes, megbocsát, és elengedi a büntetést. A megbocsátásnak fontos szerepe van a személyiség és az istenkép alakulásában. A meg nem bocsátás lelki problémákat okoz felnőttekben is, hát még gyermekekben. Ha a szülő csak szóban bocsát meg, de még évekig felemléti dühében a gyermek bűneit, ha rákényszeríti a gyermekeket, hogy kérjenek egymástól bocsánatot, de csak azért, hogy fejezzék be már a veszekedést, legyen gyorsan letudva, elintézve a bocsánatot, és a gyermekek szívében tovább él a harag, tovább bántják egymást, de csak titokban, hogy a szülő ne tudja; akkor a gyermekben az a kép alakul ki, hogy a megbocsátás csak egy szófordulat. Nem létezik megbocsátás, csak egymás szemébe mondjuk ki, hogy megbocsátunk, utána burkoltan sebezük egymást tovább. A gyermekben ilyenkor jogosan kialakul az a kép, hogy Isten is ilyen. Azt tanítják róla a templomban, vallásórán, hogy megbocsát, de valójában burkoltan sebez tovább. Nekünk, embereknek sokszor nehezünkre esik megbocsátani. De ilyenkor is törekedni kell kimondani, ha a gyermek bocsánatot kér: hogy a döntés megvan bennünk, meg akarunk bocsátani, de az indulat is bennünk van, adjon időt lecsillapodni. Ez hiteles, és nem fest irreális képet a szülőről. Ha ezt megtapasztalja a gyermek, nem fog attól rettegni, hogy az Isten sem bocsát meg neki.

Isten szeretete irgalommal teljes, megadja azt, amit soha nem érdemelhetünk ki. Mennyire kiveszett sokunkból a bátorság, hogy csak úgy, semmi ürügyhöz nem kötve, szeretetből ajándékozzuk meg a másikat. Ha ezt a gyermek nem tapasztalja meg, hogyan is hihetné, hogy Isten nap mint nap, szeretetből halmozza el ajándékaival. Ha a gyermek nem tapasztalja meg azt, hogy a szülei ismerik annyira, hogy tudják, mire van szüksége, hogyan hihetné el, hogy Isten is tudja és megadja, amire valóban szüksége van.

Ha a gyermek azt látja otthon, hogy a szülő görcsöl, amikor nem teljesít százszázalékosan, akkor megtanulja, bizonyos színvonalat el kell érnie, hogy el tudja fogadni magát, és hogy mások és Isten is el tudja fogadni őt. Ez a teljesítés betegsége és csapdája. Pedig Isten szeretete

nem függvényábrázolás. Ha, amikor a gyermek vétkezik, a szülők napokig nem szólnak hozzá, megtanulja, hogy a csend büntetés. Aki valamiben kudarcot vall, az nem méltó a szeretetre, és megérdemli a büntetést. Tehát, ha bünt követünk el, Isten is magunkra hagy, nem szól hozzánk. Természetes az, hogy vannak időszakok, amikor nem érezzük Isten jelenlétét, csak hittel támaszkodhatunk arra, hogy ő velünk van minden érzelmünk, minden megtapasztalásunk ellenére. De az az ember, aki megtanulta, hogy a csend büntetés, kétségbeesik ilyenkor, azt hiszi, Isten is elhagyta őt. Fontos kudarcában éreztetni a gyermekkel, hogy a szeretet nem megérdemlésen múlik.

Ha a gyermek azt hallja szüleitől, hogy szülei vagy ő reménytelen eset, már úgysem tud változni, megtanulja ezt. Pedig Istennél senki sem reménytelen eset, az utolsó pillanatban is van lehetőség a változásra, Jézus a kereszten bocsátott meg a jobb latornak. Ha a gyermek azt látja otthon, hogy megpihenni bűn, ha megbüntetik, amikor „lustálkodik”, akkor Istenben sem mer megpihenni, pedig Jézus azért jött, hogy életünk legyen, hogy bőségben legyen, nem azért, hogy magunkat ronccsá hajtsuk, és kiégjünk. Ha az engedelmisség a törvény követése és nem a szüleink iránti szeretet kimutatása, a gyermek nem tanulja meg a szeretetből való engedelmisséget. Ha a szülők nem hagyják szabadon dönteni a gyermeket, megtanítva neki, hogy a döntésnek következményei vannak, és ezek a következmények az ő felelősségei, hogyan is érthetnék meg, hogy az Isten szabadon hagy.

Isten olyannyira képére és hasonlatosságára teremtett bennünket, hogy azt is ránk bízta, úgy szeressük egymást, hogy ezáltal tanítsuk meg egymásnak, hogyan szeret ő bennünket. Ő tudja, hogy erre mi képtelenek vagyunk, de hiányosságainkat ő pótolja, ha valóban törekszünk a tőle kapott nemes feladat megvalósítására.

Miben mond ellent az, amit Istenről tudok, azzal, amit Istenről érzek? Kire jellemzők azok a tulajdonságok, amelyeket Istenről érzek lelkem mélyén, s melyek ezek a tulajdonságok?

Hogyan adom tovább (hogyan készülök arra, hogy továbbadjam) gyermekeimnek az istenképemet? Figyelek-e a mindennapok apró cselekedeteiben, gesztusaiban arra, hogy amit a gyermekeim megtanulnak rólam, Istenről is azt fogják érezni?

FORRÁS: Tapolyai Emőke: *Az ő Istene az én Istenem?* Előadás hanganyag. <http://www.szabaddon.com/docete.html>.

Nagy Lilla

Francesco testvér nyomán

– híres ferences harmadrendiek –

Boldog Eurosia Fabris (1866–1932)

Quinto Vicentinóban, Vicenza környékén született, egyszerű, vallásos olasz földműves családban. Csak két évig járhatott iskolába, de ez elég volt ahhoz, hogy később a fontosabb vallásos könyveket el tudja olvasni.

Tizenkilenc éves volt, amikor segített egy megözvegyült fiatalember árván maradt kislányaira vigyázni. Úgy érezte, ez az ő hivatása („*Maga az Úr vezetett erre az útra, és én engedtem, hogy vezessen.*”), úgyhogy férjhez ment a fiatalemberhez, Carlo Barbanhoz, örökbe fogadta annak leányait, s később születendő kilenc gyermekével együtt nagy szeretettel (és szigorral) nevelte őket. A családi életet missziónak, sajátos küldetésnek tekintette. Gyermekait igaz vallásosságra, kötelességtudatra, áldozatos lelkületre, a bűnök (különösen a tisztátalanság) kerülésére nevelte. Gyakran mondogatta is: „*Ó, édes gyermekeim! Mennyire kívánom a javatokat! De inkább halva lássalak benneteket, mint halálos bűnben.*” Fáradozása meghozta gyümölcsét, gyerekei Istenben hívők lettek, közülük három pap és egy apáca. Később még egy fiút örökbe fogadott, aki szintén pap lett, ferences.

Fiai közül az első kettőt korán elveszítette, mégis volt ereje azt mondani: „*Fiaink, akiket az Isten adott nekünk, elsősorban az övéi, és csak azután a mieink. Ha magához veszi őket, nekünk ezért hálásaknak kell lennünk, sőt örülnünk kell, mert ez számunkra Isten nagy jóteteménye.*” A nehézségek elviseléséhez később is mindvégig Istenből merített erőt. Anyagi nehézségeikben így bátorította férjét: „*Bízunk Istenben! Gyermekeink, akikkel Isten megajándékozott bennünket, igazi kincsek. Ne veszítsük el bizalmunkat Istenben, ő nem engedi, hogy valaha is szükséget szenvedjünk...*”

Bizalma mély Isten-kapcsolatából fakadt. Miközben ideje nagy részét gyermekei nevelésére és a házimunkák végzésére fordította, sosem feledkezett meg az imádságról (misztikus lélek volt, látomásai voltak Jézusról és a Szűzanyáról), s ez kisugárzott mindennapi életére. Feladatait komolyan és Istennek ajánlott szolgálatként végezte, s emellett a plébánia életébe is aktívan bekapcsolódott: hitoktatott, a község leányait varrásra tanította, betegeket ápolt, s segített a szegényeken (erre még akkor is juttatott pénzt, amikor nekik maguknak is kevés volt – pl. az első világháború után a hadiárvákat támogatta). Ajtaja mindig nyitva állt a közösség gyerekei előtt is, a faluban Mamma Rosaként, Róza anyaként emlegették.

Ferences harmadrendiként igyekezett mindennapjaiban megélni a szegénységet és az Isten ügyéért való önfeláldozó munkát. Mindennapi feladatai és imái közben szegény, egyszerű, mégis derűs lelkületet sugárzott. Azt vallotta, hogy „*Ha életünkben mindig megtettük kötelességünket, nem okoz majd félelmet számunkra a halál.*”

2005-ben avatták boldoggá, „mint a keresztény családanyák példaképét, aki a családját úgy tekintette, mint a keresztény élet iskoláját”. XVI. Benedek pápa példaképpül állította a sokgyermekes családok elé, azt mondva, hogy a nagy családok a hit, a bátorság és az optimizmus tanúi a társadalomban.

Kántor Emese

Szamártestvér

– rovat a makacs és bohókás emberi testről –

A bárányhimlő (varicella zoster)

A gyermekkorban általában enyhe lefolyású, jellegzetes, hólyagos kiütéssel járó, lázas megbetegedést – csakúgy, mint az övsömört – a varicella zoster nevű vírus okozza. A bárányhimlő korántsem ártalmatlan betegség, minden tizedik megfertőzöttet súlyos szövődeményekkel is kezelni kell. Az emberek 85-90%-a még gyermekkorban átesik a fertőzésen.

A bárányhimlő terjedése

A betegség rendkívül ragályos: cseppfertőzéssel terjed, és használati tárgyak is közvetíthetik. A lappangási idő – körülbelül 14-21 nap – után jelentkeznek az első kiütések. A beteg azonban már 1-2 nappal a jellegzetes foltok megjelenése előtt is fertőz. Ha valaki elkapta a betegséget, általában két hétig nem panaszodik, amíg a vírusok a szervezetében szaporodnak. Bárányhimlőjárványok kialakulása leginkább a téli és tavaszi hónapokra jellemző. A betegség lefolyási ideje 1-2 hét.

A bárányhimlő tünetei

A viszkető pöttyök mellett gyakori a nem túl magas láz (37,5-38,5 °C), a gyengeség, étvágytalanság és hasfájás. A bárányhimlős gyermekek a viszketős hólyagok miatt igen nyűgössé, nehezen kezelhetővé válnak. Gyakori tapasztalat az is, hogy családon belül a másodikként megbetegedő gyermekén lényegesen több hólyag jelentkezik, a harmadiknak pedig már a bőre színe is alig kivehető a sok hólyag miatt. A kiütések jellegzetesek. Először színes gombostűfejnyi foltok (makulák), majd göbcsék (papulák) észlelhetők, amelyeken többnyire egy napon belül megjelennek a harmatcseppre emlékeztető hólyagok

(vezikulák). A hólyagok testszerte mindenütt, a hajas fejbőrön, a törzsön, a tenyéren, a talpon, sőt, még a nyálkahártyákon, például a szájbán is megjelenhetnek. A szerencsések átvészelik pár tucat hólyaggal, de 4-500 bőrjelenség sem ritka. A vezikulák belseje két-három napon belül megzavarosodik, gennyessé válik (pusztula), közepe behúzódik, majd pörkké szárad. A gyógyulást kimondani a pörkök leválása után lehet, de maguk a pörkök már élő kórokozót nem tartalmaznak.

A bárányhimlő következményei

Bár a bárányhimlő gyermekkorban többnyire komplikációk nélkül átvészeltető és enyhe lefolyású, előre nem kiszámítható, hogy kinek lesznek szövődeményei. A bárányhimlőre igazán hatékony gyógyszer nincs (vírusellenes készítmény indokolt esetben adható), a betegnek meg kell várnia, míg az immunrendszere megküzd a betegséggel. Serdülőkortól kezdve súlyosabb lehet a betegség, valamint szövődeményei is gyakrabban fordulnak elő. A varicella vírussal szemben fokozott veszélynek vannak kitéve a várandós édesanyák és újszülötteik, az immunhiányos emberek, a gyerekekkel foglalkozó pedagógusok és az egészségügyben dolgozók. A bárányhimlő átvészélése életre szóló védelemmel jár ugyan, de ez az immunitás az évek múlásával megkopik. A bárányhimlőn átesettek szervezetében még hosszú évekig lappang a vírus a gerincoszlop melletti idegdúcokban, és az immunitás gyengülésével – főleg idősebb korban, daganatos megbetegedés, AIDS, kemoterápia esetén – övsömör formájában jelentkeznek.

A bárányhimlő megelőzése

A bárányhimlő kétféleképpen előzhető meg: aktív és passzív immunizációval. Az aktív megelőzésre védőoltás formájában több mint két évtizede lehetőség van. Az első élő, gyengített (attenuált) bárányhimlő elleni vakcinát a japán Takahashi professzor és munkacsoportja fejlesztette ki, amelynek módosított változatait azóta a világ több országában, így Magyarországon is törzskönyvezték. A hazánkban is beszerezhető vakcina a nem kötelező védőoltások közé tartozik. Hatékony, tartós immunitás kialakítására alkalmas, és kevés mellékhatással jár. Védőoltással a bárányhimlő szövődeményeivel együtt megelőzhető: így az életkor előrehaladtával egyre súlyosabb lefolyású betegség kivédhető, valamint a veszélyeztetett csoportok indirekt védelme is biztosítható a velük gyakran érintkezők immunizálásával. A bárányhimlő elleni védőoltással kapcsolatban fontos tudni, hogy a vakcina kb. 90%-os hatékonyságú. Ez azt jelenti, hogy a beoltottak 10%-a megfertőződik bárányhimlővel az oltás után is, a betegség azonban az

oltottakban sokkal enyhébb és gyorsabb lefolyású – többnyire csak néhány pöttyel jár –, a szövődmények pedig biztosan elkerülhetők az oltásnak köszönhetően. A világ több országában (pl. USA, Kanada, Uruguay, Japán, Korea, Finnország) ez a védőoltás már az életkor szerint minden gyermeknek ajánlott védőoltások között is szerepel. Oltással meggátolható a járvány kialakulása gyermekintézményekben és egyéb zárt közösségekben. Alkalmazásával az oltottakban ritkább a felnőttkori övsömör előfordulása, és enyhébb annak lefolyása. A védőoltás 9 hónapos kortól adható, de érdemes megvárni vele a 15 hónapos kort. Megfelelő védettség eléréséhez 12 éves korig 1 oltás, míg 13 éves kor felett 2 oltás szükséges. Bármilyen más védőoltással egy időben beadható, de csak ellentétes oldalra vagy karba. Nem szívható össze egy fecskendőbe egyik oltással sem. Oltással 15-20 nap alatt alakul ki a védettség, míg a bárányhimlő lappangási ideje 14-21 nap. A megfertőződést követő 72 órán belül a védőoltás elvileg még hatásosan megelőzheti a súlyos betegség kialakulását.

A bárányhimlő kezelése

Az enyhe lefolyású esetek csak tüneti kezelést igényelnek. A kínzó viszketést nem krémekkel, nem nedves borogatással, legfeljebb kevés mentolos hintőporral lehet enyhíteni. Így meggátolható a vakarózás, amely továbbterjesztheti a fertőzést, és hegeket is okozhat. A bakteriális fertőzés veszélye miatt a bőrt tisztán kell tartani, pl. szappannal és vízzel gyakran le lehet mosni, az elvakarás megakadályozásához a körmöket le kell vágni, a kezeket és a ruházatot tisztán és szárazon kell tartani. Naponta akár többször is lehet zuhanyozni, de az ülőfürdő nem ajánlatos. Viszketést csökkentő gyógyszerek, így például szájon át szedhető antihisztaminok is használhatók. Ha másodlagos bakteriális fertőzés alakul ki, antibiotikum alkalmazása szükséges. A már bárányhimlős beteg gyógyszeres kezelése indokolt esetekben ún. vírusellenes készítményekkel (aciklovir) történik, mely kezelés a kiütések megjelenésétől számított 24 órán belül elkezdve mutat bizonyított hatékonyságot.

A bárányhimlő szövődményei

A bőrsebek gennykeltő baktériumokkal felülfertőződhetnek, és ez a szövődmény bőrgennyedést, hólyagos ótvart vagy magas lázzal és hidegrázással járó orbáncot okozhat. Súlyos szövődmény a vírus okozta tüdőgyulladás, mely főleg felnőttekben, újszülöttekben vagy immunhiányos emberekben fordulhat elő. Szív-, máj- és ízületi gyulladás is előfordulhat mint komplikáció. A bárányhimlő leggyakoribb idegrendszeri komplikációja a kisagyi gyulladás. Ez a komplikáció a

mozgás összerendezettségének megszűnésével, az akaratlagos mozgások végrehajtása közben tapasztalt remegéssel, illetve beszédzavarral, hányingerrel, hányással jár. A riasztó jelek ellenére általában jóindulatú, minden beavatkozás nélkül is 2-3 hét alatt gyógyuló betegségről van szó. Ritka, de annál veszélyesebb szövődmény az agyvelőgyulladás. Ezer esetből egyszer lép fel, a betegség vége felé vagy a gyógyulás után 1-2 héttel. Az agyvelőgyulladás fejfájást, hányást, bizonytalan járást, zavartságot és görcsöket okozhat, s bár lehet halálos, a felépülés esélye általában jó. A Reye-szindróma ritka, de súlyos májkárosodással és agyvelőbántalommal járó szövődmény. Csaknem mindig 18 éven aluliakban lép fel, és 3-8 nappal a kiütések megjelenése után kezdődik. A nagyon ritkán előforduló, de gyakran halálos tünetegyüttes akkor alakulhat ki, ha bárányhimlős vagy influenzás kisgyermek lázcsillapítás céljára aszpirin tartalmú lázcsillapítót kap.

<http://www.macosz.hu/varicella-zoster-.html>

Eszter

Lelki horoszkóp

„Mi nem hiszünk horoszkópokban, de az alábbiak mindenike vonatkozhat rád, mert az év minden hónapjában lélekben újjászülehetünk.” (Leó tv.)

Kos (március 21.–április 20.):

„Szeretetünk legyen megalkuvás nélküli. A szeretetben túlozni nem lehet.”

Bika (április 21.–május 20.):

„Az istenszeretet azonban nem létezik önmagában. Szeretnem kell az engem körülvevő világot, még akkor is, ha az nem szeret engem. Észrevenni minden szépséget és jót.”

Ikrek (május 21.–június 21.):

„Saját magunk megítélésénél is gondoljunk arra, hogy Isten másképp lát minket, másképp értékeli tetteinket, látja a rossz mellett a jót is.”

Rák (június 22.–július 22.):

„Használj mások hibáit tükörként. Bennük önmagadra ismerhetsz.”

Oroszlán (július 23.–augusztus 23.):

„Szeressük magunkban a békét, és azt adjuk másoknak is, ne a békétlenséget.”

Szűz (augusztus 24.–szeptember 23.):

„Ne azt kutassuk, hogy mennyit látunk majd meg Istenből az örök életben! Istent most kell megismernünk! Halálunk után az fog tökéletesedni bennünk, amit most alakítottunk ki magunkban.”

Mérleg (szeptember 24.–október 22.):

„Viszontszeret az, ha igyekszem annak kedvében járni, akit szeretek. Isten kedvében járunk, ha megtesszük, amit kíván, és nem tesszük, ami ellene van, ami bűn.”

Skorpió (október 23.–november 21.):

„Jézus úgy akar velünk találkozni, ahogyan Ő jónak látja, és nekünk abban kell elfogadni, amiben élénk áll.”

Nyilas (november 22.–december 21.):

„Isten türelme végtelen. Azonban a mi életünk véges. Használjuk fel az időt, amit mindannak megtételére kapunk, amit tőlünk vár, amiért megteremtett minket.”

Bak (december 22.–január 19.):

„Szenvedéseinek értelmét ugyan még nem látja, de Isten szeretetének fényénél nem érzi céltalannak azokat.”

Vízöntő (január 20.–február 18.):

„Jó módja az elmélkedő imának, ha úgy mondunk el mindent, mintha másoknak magyaráznánk.”

Halak (február 19.–március 20.):

„A kísértés mibennünk van. Önzésünk, helytelen önszeretetünk visz bűnre, mert nem az isteni értékrend szerinti jót kívánjuk és tesszük.”

Forrás: *Igazgyöngy vagy Isten tenyerén*. Szent Gellért Kiadó, Budapest.

Léonie

Hajnali csend

– folytatásos regény –

XIII. fejezet

Egy olyan kis szoba, amelyben a földön semmilyen irányban és testtartásban kinyújtózni nem lehet... falak, amelyeken ablak és gyertyatartó nincsen... itt leguggolni sem lehet... hideg, hideg, hideg, fásasztó, nedves... kegyetlen pofonok és rúgások... pattanásig feszült idegek... csak egy aláírás kellene, egy ígéret...

Paul Lütke tegnap érkezett meg Szöulba. Fáradságos volt az út, de az éjjel nagyon mélyen aludt, és így ma mégis eléggé frissnek érezte magát. Odakinn a nyüzsgő, Krisztusról mit sem sejtő nép, és a minden águkkal lefelé mutató fűzfák. Délelőtt megbeszélése volt Girard atyával.

– Isten hozta, barátom, Isten hozta! – mosolygott az öreg francia pap.

– Köszönöm! Örvendek, hogy itt lehetek...

– Jöjjön, üljön le... az a megtiszteltetés ér, hogy kávéval kínálhatom! Múlt héten kaptunk csomagot Párizsból, s volt benne néhány efféle érzéki figyelmesség is, hogy nehogy elfelejtsük, milyen az élet odahaza, hahaha!

Paul örömmel fogadta, rég nem kávézott, és már előre érezni vélte szájában a fekete ízét... amikor azonban az első kortyot megízlelte, csalódott: förtelmes íze volt... olcsó minőség? Vagy az utazás viselte így meg a szemeket? Vagy az itteni ivóvíz nem alkalmas? Erőt vett magán, és semmivel sem árulta el, ami a fejében végbement. Végtére is a kávé mellékes, a lényeg, hogy viszontlátja elöljáróját.

– Tisztelendő úr, hadd térjünk a tárgyra... a leveleimben már amúgy is elmondtam a lényegét, de azért hadd beszéljük meg most közvetlen közletről is. Azért van itt, mert a helybéli atya eltűnt – nagy valószínűséggel elrabolták. Őt kell, hogy helyettesítse: hetente négyszer katekézist fog tartani a koreaiaknak, koreaiul; két csoport felnőtt, kettő gyerek. Szerda, csütörtök, péntek és szombat. Nagy türelemre és kitartásra van szükség... és persze szeretetre. De meg kell mondanom azt is, a helybéliek, akik hittanra járnak, nagyon is hálásak. Érdeklí őket. Hallani akarják. Nem olyan ez, mint nálunk a faluban... nem azért jönnek, mert elvárják tőlük, hanem mert maguk akarják. Nagy dolog ez, tisztelendő úr...

Paul komolyan, bátran nézett Girard atya szeméibe, és mozdulatlanul hallgatta.

Egy olyan kis szoba, amelynek ajtaja a padlótól egy méterre van, és hideg vízzel van feltöltve... falak, amelyeken ablak és gyertyatartó nincsen... itt leguggolni sem lehet... hideg, hideg, hideg, fásasztó, nedves... kegyetlen pofonok és rúgások... pattanásig feszült idegek... csak egy aláírás kellene, egy ígéret...

A zárda faépületei mellett, az udvarban sok zöld volt, fű, fák, virágok. Két emberi alak haladt közöttük, egymás mellett, ide-oda kanyarogva, körbe-körbe, mindig megfordulva és továbblépve, sohasem zárva be a kört. A hosszú, fekete ruhák hullámoztak, redőztek a léptek mentén. Fátyol lebegett a gyenge szellőben. Isabelle nővér és Paul Lütke meséltek egymásnak, hosszan, szünet nélkül, fáradhatatlanul, mindarról, ami az elmúlt hónapokban érte őket. Nevetés és komolyság, megértés és meglepetés.

– Ugye segítesz majd megtanulni koreaiul? – kérdezte Isabelle. – Azt hiszem, nincs nyelvérzékem, Myriam mellett sosem fogok megtanulni! – Hangja tele volt felszabadult örömmel.

– Hogyne! – nevetett Paul, – majd meglátod, milyen könnyű, csak szeretned kell a körülötted levőket, és ha sok időt töltesz velük, hamar megtanulod.

Néhány héttel később Girard atya éppen egyedül reggelizett... nem sajnálta magától a főtt tojást meg a felvágottakat, mert nagyon éhes volt, úgy érezte, szüksége van most erre. Épp a szájába akart tenni egy falatot, amikor halkan, bátortalanul kopogtak odakintről. Felállt, és az ajtóhoz sietett, hogy kinyissa.

Egy tévedt tekintetű, csont és bőr férfi állt ott, véraláfutások nyomával az arcán – Sun atya.

– folytatjuk –

Léonie és Attila

Az angolnák élete

Angolnatestvéreivel együtt a Sargasso tengerben jött a világra. Nem voltak szülei, a nagyvilágra volt bízva, hogy felnövekedjék, és beteljesítse az angolnák sorsát: az örvendezést a folyamatos lemondás között.

Alighogy megszületett, még piciny lárva volt, s már el kellett szakadnia szülőföldjétől. A tengeráramlat magával ragadta, és sodorta a partok fele. Hónapokat vándorolt, maga sem tudta, hová, hagyta, hogy vigye a víz. Egyetlen dolga volt: élni, miközben nem tőle függ, hogy merre halad, mi lesz belőle. Testvéreivel arra törekedtek, hogy finomabbnál finomabb falatokhoz jussanak, gyönyörködjenek a vizekben, amelyekben elhaladnak, ha már kedves szülőtengerüktől el kellett szakadjanak.

Hónapok múltával elérték a kontinentális talapzatot, és véget ért passzív vándorlásuk. Eddig nem voltak felelősek, hogy merre viszi őket az ár, mostanra azonban annyira megerősödtek, hogy elkezdődhetett üvegangelnává alakulásuk, felkészülésük a szenvedésekkel teli, de kalandos és szép útra. Az átalakulás végén alig ismertek magukra, szép áttetsző angolna alakú testük volt, kialakult az úszóhólyagjuk. Készen álltak, hogy megkeressék a folyótorkolatokat, és elinduljanak a folyókon felfele. El kellett szakadniuk a sós tengervizektől.

A kis angolnának nemcsak a tengertől kellett elszakadnia, hanem jó barátaitól is. Voltak, akik nem folytatták útjukat, megmaradtak a felsős vizekben. Ő tovább ment társaival a messzi édesvizek fele. Új barátokat

szerezett, törekedett örömben élni. Új életet tapasztalt meg az édesvizekben. Nem volt körülötte a végtelen tenger, útjai jóval behatároltabbak voltak, de láthatta végre a szárazföldet, megfigyelhette a többi állatot, a növényeket, és elcsodálkozhatott ezek szépségein, akik létezéséről nem is álmodott. Gyönyörködött a természet szépségében, örvendett társainak és mindannak, amit látott. Azt is tudta, hogy fontos feladata van. Ennie kell és megerősödni, hogy képessé váljon megtenni az utat vissza a Sargasso tengerbe, hogy új angolnanemzedéknek adjon életet. Közben zöld- majd bronzangolnává változott, színe egyre sötétedett. Létrehozott sok-sok ivarsejtet, egyre jobban vágyakozva arra, hogy szabadon engedje őket szülőtengerükben.

Néhány évet élt az édesvizekben, önfeledt gyermeki örömben, elviselve azt is, hogy minden évben néhányan testvérei közül visszaindultak a Sargasso tengerbe. De minden évben új társak jöttek, folyamatos volt a találkozás és elszakadás, az öröm és a lemondás.

Mikor teljesen kifejlődött, búcsút vett a többiektől, és néhány társával elindult a Sargasso tenger fele. Tudta, hogy soha nem tér többé vissza. Édesvízi életének végéhez közeledett. Felkészült, és mennie kell. Azért élt az édesvízben, hogy megerősödjön, felnőjön, és ezalatt megkeresse az örömet mindabban, amivel találkozik. De miután elvégezte a feladatot, nem maradhat tovább. Vissza kell indulnia, miképp annak idején szülei is visszaindultak, vállalva a halált, hogy új nemzedék születhessen.

Mert az angolnák csak egyszer adnak életet, s akkor ők maguk meghalnak. Az új nemzedék születése a saját halálukat jelenti. Kimerülve a hosszú úttól, ikrázás közben felhasad hasfaluk, s szabaddá téve a leendő gyermekeiket, elpusztulnak.

Tudatában volt ennek, mégis visszaindult. Felkészült a legnagyobb lemondásra. Bronzangelnából ezüstangelnává változott. Bőre megvastagodott, ivarszervei gyors fejlődésnek indultak, szemei megnöttek, emésztőcsatornája visszafejlődött. Lemondott a táplálkozásról is, amit annyira szeretett, ami éveken keresztül egyetlen feladata volt. Többet nem kellett táplálékot vegyen magához. Most már abból élt, amit évek alatt elraktározott.

Társaival együtt elszántan haladtak lefele a folyókban, míg elérték a tengereket. Megcsodálták a folyókat, a folyópartokon az erdőket, mezőket, falvakat, állatokat és embereket. Mindazt, ami látszott a vízből. Örvendtek nekik, és egyúttal búcsút is mondtak mindennek. Bátran úsztak a Sargasso tenger fele. Mikor megpillantották szülőtengerüket végtelen öröm töltötte el szívüket. Itthon voltak, a legdrágább helyen, ahol szüleik életüket adták értük. Eljött az ő idejük.

Még egyszer körültekintett, hogy lássa ezt a kedves helyet és társait, akikkel az élet nehéz pillanataiban egymás mellett voltak. Látta, hogy egy-egy társa hatalmas kínokat él át, hasuk lassan felszakad, és ömleni kezdenek belőle az ikrák. Lassan érezni kezdte, hogy az ő hasa is feszülésig tele van élettel és örömmel, és ez az élet és öröm kikívánczik a világba. Szenvedett is, de szétfeszítette az öröm: új élet fog születni. Aztán hirtelen, mintha kés metszené, soha nem tapasztalt fájdalmat érzett. Hasfala megnyílt, és ontani kezdte magából az ikrákat. Hamarosan már nem volt magánál, s mire az utolsó ikra is eltávozott belőle, teste élettelen volt, eljött számára is a halál. Az új nemzedék, amelynek halálával adott életet, örömmel teli indult el az édesvizek fele az örökös körforgásban, hogy beteljesítse az angolnák sorsát: az örvendezést a folyamatos lemondás között.

Nagy Lilla

Karácsonyi receptek

After Eight likőr

Hozzávalók: 0,5 l kiváló minőségű vodka, 4 dkg holland csokoládépor, 1 db vaníliarúd, 1 maréknyi friss mentalevél, 3 dl tej, 3 dl víz, 40 dkg cukor (+ tölcsér, filterpapír, csavaros tetejű 3 l-es befőttesüveg).

Elkészítés: Tegyük a befőttesüvegbe a csokiport és az összezúzott mentalevet, öntsük rá a fél liter vodkát. Egy hét elteltével szűrjük le, öntsünk hozzá 3 dl vízből és 30 dkg cukorból főzött szirupot (lehűlés után), valamint 3 dl tejet. Két hétig érleljük, naponta többször rázogattva. Két hét után újra leszűrjük, és újabb két hétig érleljük. Ezután utoljára is leszűrjük!

Figyelem! Az érlelés ideje 3 hét, ezalatt naponta legalább 1-2-szer alaposan fel kell rázni!!! Vigyázz, mert az érlelés 3 hét, de még utána 2 hétig újra érlelni-pihentetni kell!

A csokipor elhagyásával egyszerű mentalikört kapunk.

Narancslikőr

Hozzávalók: 0,75 dl gin, 5 kanál kristálycukor, 5 szem borókabogyó, 2 szem csillagánizs, 1 kis darab szárított gyömbér, 1 citrom héja, 2 narancs héja. Ezen kívül szükségünk lesz egy szép formájú üvegre és a lezáráshoz egy vastag parafa dugóra.

Elkészítés: A narancsok és a citrom héját éles késsel spirál alakban letekerjük. Ügyeljünk rá, hogy a fehér héjból csak kevés maradjon a tekervényen, és igyekezzünk minél hosszabb csíkokat egészben hagyni.

Az italt beletöltjük az üvegbe, hozzáadjuk a cukrot, a fűszereket és beletekerjük a gyümölcsök héját. Világos helyen érleljük legalább két hétig. Ezek után korlátlan ideig fogyasztható önmagában is jégkockával – vigyázat, meglehetősen erős ital! –, vagy koktélként narancslével.

Julcsi

Viccek

– Anyu, most, hogy már elmúltam 15 éves, festhetem a szemem, rúzsozhatom a szám, és járhatok miniszoknyában?

– Hányszor mondjam még, hogy nem, Pistike?

☺

A székely meg a fia az érett gyümölcsöket szedik össze a kertben. A fiú megkérdezi:

– Mi lesz ebből a sok gyümölcsből, édesapám?

– Hát, ha anyád meggyógyul, lekvár, ha nem, akkor pálinka.

☺

– Akarsz sokat keresni?

– Igen.

– Akkor jól elbújok.

☺

– Hogy lehet 30 birkát hatvan felé zavarni ?

– Az M3-mason.

☺

– Mi az? Két hulla úszik a vízen?

– Holtverseny.

☺

– Hogy hívják a lány csigát?

– Csigabige!

☺

– Mi van, ha a sündisznó nem megy iskolába?

– Sünnap.

☺

- Mi van a tömegsír felett?
- ???
- Csapatszellem!
- ☺
- Milyen az arab lopakodó?
- Teve mamuszban.
- ☺
- Milyen mértékegységgel mérik a malac hosszát?
- Röfben.
- ☺
- Arab tehénistálló?
- Mubarak.
- ☺
- Mit kiabál a fuldokló programozó?
- F1, F1, F1, F1, F1, F1, F1.
- ☺
- Mi az abszolút rossz kijelentés a Microsoftnál?
- Majd ha fagy!

☺
Honnan tudod, hogy felnőttél?

- Reggel nem lefekszel, hanem felkelsz.
- Több kaja van a hűtőben, mint sör.
- Meghallod a kedvenc zenédet a Sláger Rádióban.
- A hírsatornát nézed.
- A barátaid megházasodnak és elválnak, nem pedig járnak és szakítanak.

- A nyári vakáció három hónapról három hétre zsugorodik.
- A farmer és póló már nem számít rendes öltözkének.
- Te dörömbölsz a falon, mert a szomszédban bömböltetik a gyerekek a zenét.
- Idősebb rokonaid a füled hallatára disznó vicceket mondanak.
- Nem tudod, mikor zár a McDonalds.
- A kocsid biztosítása csökken, de a havi részletek nagyobbak.
- A kutyádat kutyakonzervvel eteted, nem hamburger-maradékkal.
- Megfájdul a hátad, ha a fotelben alszol.
- Nem szunyókálsz délutánonként.
- A reggelit reggel eszed.
- Továbbra is a számítógép előtt ülsz egész nap, de nem játszol.
- Ha egy ismerősödnek gyereke lesz, nem szörnyülködsz, hanem gratulálsz.
- Kétségbeesve keresel ezen a listán legalább egy jelet, ami nem igaz rád...

3,14

Szerkesztés: Ötvös Réka

Tördelés: Nagy Lilla

Korrektúra: Kántor Emese

A címlap illusztrációját rajzolta: Márton Éva

E-mail címünk: kpoverello@yahoo.com